

TRIBUNA

REVISTĂ POLITICĂ ȘI CULTURALĂ

APARE SĂPTĂMÂNAL SUPT ÎNGRIJIREA UNUI COMITET

CUPRINSUL :

- G. Pădure O carte despre război
 Ion Iosif Schlopol . . . Cifre cari grăiesc
 Un îndignat
 Cronicar Morți pentru împăratul...
 Splcutor Provincia vorbește...
 „Tribuna“ Evreii și idealul național
 Căntece populare din război

CRONICI :

- Rađu Roată... la Berlin.—Cine serbează pe đ. P. P. Carp.—
 Cît costă România?—Un cuvînt autorizat.—Adevăruri cari
 dor.—Cum sunt duși romfnii la moarte.—Cum scriu nemșii
 din București.—O nouă citadelă ungurească în Capitală.—
 D. G. Diamandi și chemarea artistului.

REDACTIA :
 „LIBRĂRIA STĂNCULESCU“
 Bulevardul Elisabeta No. 5
 BUCUREȘTI

ADMINISTRAȚIA :
 SOC. AN. „RAMURI“
 Strada Liccului No. 5
 CRAIOVA

PREȚUL 20 BANI

11829

A apărut:

Anul al X-lea, No. 24

BUCUREȘTI

12 Iulie 1915

DRUM DREPT

REVISTĂ LITERARĂ SĂPTĂMÂNALĂ

DIRECTOR: N. IORGA

REDACTORI: C. Ș. FĂGETEL și D. TOMESCU

SUMARUL:

- N. Iorga. — Critice, dar nu critica.
Znagoveanu. — Psalmul II (poesie).
I. N. Pîrvulescu. — Cîntec.
D. Iov. — Un prinț (schiță).
V. Tempeanu. — Aproape de iubitu-mi (după Goethe, poesie).
I. Horia. — Povestea unei primăveri (schiță).
S. Gheorghiaș. — S'au trecut pe iazul morii (poesie).
Virgil Tempeanu. — Mirceștii (Note de drum).
I. V. Miru. — Salcîmul (poesie).

CRONICA.

REDACȚIA și

ADMINISTRAȚIA:

CRAIOVA

— Strada Liceului No. 6 —

ABONAMENT ANUAL:

În țară Lei 10

În străinătate „ 12

Numărul 20 bani

„TRIBUNA“

REVISTĂ POLITICĂ ȘI CULTURALĂ SĂPTĂMĂNALĂ

O CARTE DESPRE RĂZBOI

(OCT. C. TĂSLĂUANU: „TREI LUNI PE CÂMPUL DE RĂZBOI“)

Cartea d-lui Oct. C. Tăslăuanu nu mai e cu totul necunoscută cititorilor noștri. *Tribuna* a avut privilegiul de a publica prin anticipație la cea din tîi, mai multe bucăți din lucrarea D-sale. Astăzi ea e în mîna tuturor și are unul din cele mai mari succese de librărie ce s'a văzut la noi.

De sigur, de mult publicul cititor, nu a avut prilejul unei lecturi de un interes atît de actual, cald și palpitant, ca lucrarea d-lui Tăslăuanu. Totul e senzațional aici și totuși lipsit de elementul vulgar și speculant al senzațiunii obișnuite. Totul e viu, e trăit și e real, plin de căldura impresiei văzute, simțite, plin de emoția adîncă a adevărului. Și acesta e meritul cel dintîi și cel mai mare al cărții d-lui Tăslăuanu: sinceritatea. Nimic fals, nici-o înfrumusețare a realității, nici-o pază ridicolă de eroism, nici-o reticență a slăbiciunilor. D-șă a înțeles că suprema sa datorie e zugrăvirea necruțătoare, întregă a adevărului care singur poate să intereseze, fie pe cititorul simplu, fie pe militarul, fie pe omul politic.

Ca simplu ofițer de rezervă, fără pregătire oficială militară, autorul a înțeles — și acesta e alt merit al cărții sale — că nu el e chemat să facă analiza strategică și tactică a campaniei din Galiția.

Departat de această deșartă pretenție, el crede că tot ce poate da, e o lucrare de amănunt, războiul văzut prin prizma unei campanii, ansamblul găcit din viziunea exactă și amănunțită a unei părți foarte mici și foarte clare.

Un câmp mare și întins, studiat din vederea unui singur metru pătrat care întrunește totuși, toate variațiile de flori, de plante și de insecte ale vastului șes.

Dela început intrăm în toată frământarea sufletească a mobilizatului român în acest război. În zbuciumul sufletească al autorului, chemat să lupte contra convingerilor sale politice, regăsim, se răsfărge toată uriaşa criză sufletească a sutelor de mii de români. Planuri de revoluţie se alungă prin mîntea ofiţerului român, revolta împotriva tragiceî nedreptăţi, de a îi luptat o viaţă întreagă, cu peana şi cu graiul contra asupritorilor şi de a lupta, în clipa realităţilor, cu spada pentru aceiaş împilători, îndemnurile şi şoaptele miilor de ţărani cari aşteaptă un singur gest şi răspunderea enormă a atător sacrificii poate inutile, toate îi înfrigurează mîntea.

Şi-apoi războiul. Un război care începe cu retrageri înainte de a intra în foc.

Aici mai ales cartea d-lui Tăslăuanu, trece peste importanţa unei lucrări de curiozitate şi dobîndeşte o semnificaţie documentară.

Vor fi fost mulţi cari au văzut retragerea şi debandada armatei austriace, dar nimeni în Austro-Ungaria nu a descris-o. Cartea d-lui Tăslăuanu confirmă pentru întâia oară în mod autentic şi neîndoios marele adevăr că, în toamna trecută, armata austriacă abia mai exista şi că atunci, în învălmăşagul coloanelor de retragere, în disoluţia şi anarhia fugii ruşinoase a oştilor împărăteşti, se ascundea marele moment, ocazia istorică de a interveni pentru România. Nu ştim ce sfârşit va lua războiul, nu ştim unde ne va duce criza de-acum, dar ştim că în drumul ei plin de surprize şi cotituri, un moment ea a trecut pe lângă raiul visurilor noastre şi că acest moment a fost lăsat să treacă.

Şi în întimitatea gândurilor noastre, o singură preocupare ne nelinişteşte: nu a fost poate *unicul* moment? Nu l-am pierdut pentru totdeauna?

Stilul cărţii d-lui Tăslăuanu, corespunde cuprinsului însuşi: uneori îngrijit, cu pasagiile literare şi bucaţi de frumuseţe remarcabilă, altă dată abrupt, improvizat, neisprăvit, şi fără netezirea altimei cizelării. Aşa cum el r. dă însă exact starea sufletească a omului care scrie în mijlocul celor mai uriaşe privaţiuni, în halul moral şi fizic al debandadei unei armate bătute, în şueratul gloanţelor şi în şipăţul şrapnelor.

Sunt însă nedesăvârșiri de formă și de compoziție cari la o nouă ediție vor putea să fie înlăturate.

În general, partea întâia a volumului suferă de unele lungimi. Mi se pare că descrierea retragerii putea să fie mai scurtă, pitorcul debandadei putea să fie pus mai bine în evidență. Lipsesc de-asemeni recapitulările și caracterizările de perioade, urmărirea gradată și sistematică a procesului de demoralizare a țaranului soldat, analiza dezorganizării serviciilor auxiliare ale armatei etc.

Față de aceste neajunsuri repetăm însă că meritul principal al cărții e sinceritatea, adevărul sufletesc și documentar, interesul mereu palpitant și învățământul care rezultă ca o învinuire continuă, ca o recriminare amenințătoare și neîndurată: am pierdut un moment.

Pierde-șom și altul?

Gh. Pădure

CIFRE CARI GRĂIESC

Este presa din România coruptă sau învinuirea aceasta nu este dreptă? Este ca vândută sau nu este vândută streinilor? Iată o chestiune care de mult pasionează miile și sutele de mii de cititori. S'a scris mult și, mai ales, s'a vorbit foarte mult despre această chestiune, invocându-se și mărturii și documente cari să dovedească temeinicia sau netemeinicia învinuirilor.

Noi n'avem de gând să intrăm în această discuție. Ne mărginim să dăm numai, pentru edificarea cititorilor, câte-va cifre cari grăiesc mai răsunător decât orice alt glas.

Dintre cele 24 de ziare cari apar zilnic în cele două capitale ale țării românești, *București și Iași*, câte stau în serviciul cauzei românești și câte servesc alte cauze? Pentru a putea da o orientare mai precisă, scoatem din discuție 3 ziare, „Viitorul“, „Românul“ și „L'Independance Roumaine“, cari fiind organele unui partid la guvern trebuie să observe, din motive ușor de înțeles, o mai mare rezervă decât organele partidelor celorlalte.

Dintre celelalte 21 de ziare sunt:

NEMȚOFILE

ROMÂNEȘTI

IN BUCUREȘTI

1. Ziua
2. Țara
3. Seara
4. Lupta
5. Moldova
6. Minerva
7. Universul
8. Dreptatea
9. Steagul
10. Înainte
11. La Politique

1. Epoca
2. Acțiunea
3. Adevărul
4. Dimineața
5. La Roumanie

IN IAȘI

12. Mișcarea
13. Opinia

6. Evenimentul

La aceste se mai adaugă două ziare cari apar în București în limba germană și, firește, nu apără interesele celor în mijlocul cărora trăiesc, ci interesele celor de-acasă, din țara mămă:

14. Bukarester Tageblatt
15. Rumaenischer Lloyd

Dintre 21 ziare, prin urmare, numai 6 stau în serviciul cauzei românești și 15 în serviciul unei cauze streine.

Nu noi facem clasificarea aceasta de ziare cari stau „în serviciul cauzei românești” și ziare cari stau „în serviciul unei cauze streine”, ci o fac alții, mai competenți decât noi, o fac vecinii noștri.

Acești vecini, ungurii, îngăduie să intre în țara lor numai cele 15 ziare din coloana dela stânga, răspândindu-le ei în mii de exemplare printre cititorii români de dincolo, refuzând în acelaș timp intrarea în țara lor tuturor ziarelor din coloana dela dreapta, secestrând chiar și numerele singlaratice cari s'ar găsi la călătorii ce trec frontiera.

Și Ungurii sunt cei mai competenți să judece cine servește interesele — **lor**.

UN INDIGNAT

D-l *Nicolae Iorga*, vorbind în „*Drum Drept*“ despre cartea d-lui *O. C. Tăslăuanu*: „Trei luni pe câmpul de războiu“ adresează următoarele cuvinte adevărate, unui „indignat“ :

Am vorbit cu cineva pe care scrierea d-lui Tăslăuanu, cu acele mărturisiri simple, sincere și crude pe care le cuprinde, l-a indignat. Românul e viteaz, Românul e credincios. Românul nu fuge nici înaintea unui ocean de foc, înaintea unui cutremur răsturnător de lume și, pe de altă parte, Românul își dă sângele bucuros—cel puțin ca un gladiator înaintea lui Neron—și pentru Șahul Persiei, dacă i s'a întâmplat ca maica lui să-l nască lângă Ispahan. Și, atunci, dacă e așa, de ce spune d-l Tăslăuanu că a făcut—el și alții—un jurământ pe care l-a călcat—ca și alții—, că în Galiția ca și în Carpați schimbarea de front se făcea îndărăt, de Români ca și de ceilalți, că Rușii au putut să înspăimânte și neînfricoșata noastră rasă, că eră mâncare puțină și insecte multe în spinare, că nu odată el, autorul, s'a gândit la trădare și răscoală și că eroicul sublocotenent cu *signum laudis* pe piept a avut de atâtea ori îndoieli în cugetul său?

Dar **de aceia** trebuia să-și scrie cartea? ca să spuie **aceste** lucruri.

Că d-l Tăslăuanu a apărât o casă cât e ziua de mare, că mai toți au murit în jurul lui, că rând pe rând moartea i-a secerat gloatășii, că în Carpați a prins o samă de Ruși,—acestea sunt doar incidente, care nu vor intra în nicio istorie a campaniei. ***Dar în istoria sufletului românesc va trebui să între acest moment care a fost și este încă: lupta pentru Impărat împotriva Țarului.***

Și sincer trebuia să ni se arăte ce a fost atunci în mintea și inima miilor și miilor care au murit. Zguduirea mirată dela început, dureroasa șovăire, speranța că pe Carpați se vor vedea alte steaguri, ***străine și totuși ale lor***, plecarea fără leacă de entuziasm adevărat, reținerea scrâșnită a protestării lor, zăpăceala comună, fuga în care s'a confundat oboseala lor sufletească, nu fără un amestec de bucurie că nu biruește cauza căreia trebuie să i se sacrifice, eroismul instinctiv față de o provocare vitează și în sfârșit ***crisa*** care atătora li-a fost cruțată prin „moartea de erou“.

Acest „indignat“ este d-l *Ion Bianu*, care la începutul războiului a publicat, sub pseudonimul *Ion Frunză*, o broșură nemțofilă...

MORȚI PENTRU ÎMPĂRATUL...

† **Căpitanul Ioan Goșa** a murit, în urma unei răni la cap, în spitalul din Lemberg. Căpitanul Goșa a fost unul din cei mai simpatici ofițeri activi români din armata austro-ungară. Originar din Săliște, această comună atât de românească, era imposibil ca mediul și spiritul austriac al armatei din care făcea parte să-l cucerească. În deosebire de mulți alți ofițeri români cari s'au germanizat, Goșa a rămas totdeauna român cu sentimente neatînse de virus-ul austriac.

Timp de zece luni el a stat în front fără întrerupere și a dobândit nu mai puțin de trei decorațiuni: „*Signum laudis*“, *medalia de aur și Crucea militară pentru merite cu decorația de război* și a fost înaintat la gradul de căpitan, în vârstă de 31 de ani. „Fire modestă, scrie *Românul*, dar mândră de calitatea neamului său, a apărut cu nobilă bărbăție în memorii înaintate autorităților competente, nimbul glorios al soldatului român, când incompetenții voiau să-l întunece.

El arăta cu durere umană, dar sincer în obiectivitatea lui, că de defectele neamului său în condiții similare, suferă și celelalte popoare. Cele mai senine clipe în lupta înverșunată i-au fost când germanii cu cari lupta alături, i-au numit pe soldații lui români „*element de prima clasă*“.

Căpitanul Goșa a avut deci, ca atâți români, să lupte pe două fronturi în același timp: cu armatele rusești și ungurești împotriva bunei reputațiuni a soldaților săi români.

Român bun, om cinstit, soldat viteaz, căpitanul Goșa a luptat pentru o cauză pe care o ura în fundul sufletului său. Încă un român a cărui vitejie a folosit vrășmașilor noștri și gloriei împăratului.

† **Locotenent-Colonelul Dumitru Bundeș** din reg. 33 (Arad), a căzut în ziua de 25 Iunie lângă Lemberg. Fie-i țărâna ușoară și jertfa-i pentru împăratul zadarnică...

† **Iuliu Ionaș.** Acum vre-o 6 luni a murit de glonțul „dușmanului“ tânărul pictor Horațiu C. Deac, profesor la școala normală din Gherla și iată că pictura românească din Ardeal mai îndură o pierdere mare. Tânărul candidat de profesor, Iuliu Ianoș, de naștere din Crăciunel (comit. Târnavei-mici), de unde se trăgea și tatăl poetului Goga, a avut aceeaș soartă ca prietenul lui dela Gherla. Un glonț dușman a răpus în el una din cele mai frumoase speranțe din Ardeal.

Puțini îl vor fi cunoscut pe tânărul Ionaș, care n'apucase încă să-și termine nici studiile la Budapesta. Dar cei cari l-au cunoscut, deplâng în el pe cel mai bun pictor al Ardealului, pe acela care, dacă ar fi trăit, ar fi așternut pe pânză toată viața și toată jalea Ardealului, așa cum a așternut-o în poezie Goga.

Lucrările rămase după Ionaș sunt puține: lucrarea împreună cu d. Fl. Domșa niște iconostase, cari cred că n'au dat adevărata măsură a talentului lui, și îndemnat de profesorul G. Precup dela Blaj, s'apucat să prindă scene din viața ardelenescă, pentru un Abecedar. Aceste scene sunt cele mai frumoase lucrări din câte au ieșit din penița vre unui pictor din Ardeal; ele redau admirabil viața caracteristică a tânărului român de pe Târnavă. Din nenorocire aceste schițe nu sunt publicate nicăiri; ele erau astă toamnă la scriitorul acestor rânduri, care plecând cum a putut din Transilvania, le-a lăsat printe hârtiile sale, unde, Dumnezeu știe dacă se vor mai găsi cândva...

† **Sinerie Ioja,** ofițer (cadet) în reg. 33 din Arad a murit în vârstă de 21 de ani, în ziua de 17 Iunie lângă Ottenhausen, la nord de Grodek (Galiția).

Crește hecatomba pentru împăratul!

PROVINCIA VORBEȘTE...

E îngrozitor cum vorbește în România «provincia». Cea mai inconștientă presă din lume e, desigur, presa românească din provincie, a cărei lectură, cu puține excepții, îți lasă o adevărată durere sufletească: Nu vrem, de astă dată, să facem analiza acestei «a patra putere» a României, ci ne mulțumim a reproduce, fără nici un comentariu, câteva specimene din presa de provincie, în legătură cu chestia națională.

În «*Dreptatea Brăilei*», No. 53, -cu data de 3 Iulie, citim într'un prim articol, intitulat «Stăm pe loc», și iscălit de d. State Teodorescu, «proprietar-director», următoarele:

«Astăzi că suntem neutrii, și am început să simțim consecințele; dar să intri în război! Vedeți cu toții că perdem timpul, câte o săptămână, ca să luăm un kgr. de zahăr, dacă ar fi război o să perdem timpul să cerem 1 kgr. de mălai. Să mulțumim lui Dumnezeu și politicianilor noștri, că până astăzi am fost feriți de acest Cataclism??»...

E probabil să căpătăm tot ceea ce dorim fără război, numai și numai să stăm neutrii și am fi mult mai câștigați din toate punctele de vedere. Chiar dacă am porni, în nici un caz alături de Rusia nu, știut fiind de toată suflarea românească, că Rușii ne-au trădat întotdeauna».

În «*Expresul*» din Braila (3 Iulie) citim, sub iscălitura unui domn, Petre Păsculescu, următoarele:

«Din tinerețe încă, capul îmi este neconținut înfundat de știrile veșnic rele citite prin ziare, ca și de discursurile variate, auzite pe la întruniri, în care se spune că frații noștri de dincolo, sunt batjocura ungarilor; că ei îndură cele mai mari umilințe; că temnițele sunt pline de români, și multe, multe altele.

Ca român, care simte, cu atât mai mult că toate acestea le-am auzit mereu din tinerețe, — am rămas incredințat că lucrurile s'au petrecut și se petrec astfel și în sufletul meu o ură neîmpăcată, s'a sădit în contra ungarilor.

Se începe acest război ne mai auzit. O rază de speranță îmi dă gândul că acum frații noștri vor fi salvați, că nu vor mai fi batjocura ungarilor.

Ce naiv am fost—și cum se înșeală omul.

După cât văd acum, românii de dincolo, de sub stăpânirea ungarilor, sunt mai fericiți și trăiesc mult mai bine decât noi românii de aici. Căci tot ceiace s'a scris în trecut și tot ceiace s'a vorbit sunt numai minciuni. Ei sunt mai mult de sine stătători; au o nemărginită libertate în toate acțiunile lor. Iar dacă pe ici, pe colea, se auzea un geamăt, geamătul eră numai ca să se stoarcă un ajutor bănesc de la noi.

Dovada că este așa, iat-o:

Mai zilele trecute aici în Brăila, s'a înjghebat o adunare de aderenți ai d-lui Al. Marghiloman, care este pentru o acțiune în ajutorul ungarilor.

Intre aderenți, văd și pe d-l N. Jaja, român de dincolo, farmacist aici. Recunoscut ca cetățean de mai bine de 20 de ani — om cu o vastă cultură și cu o pozițiune foarte stabilă, că încât nu i se poate inputa că aderarea d-sale e datorită coroanelor ungurești, dar din contră, aderarea este din convingerea pură, fără prihână...

Știu dinainte, că o să mi să zică: De ce să nu avem și noi în Brăila un Mangra? Aceasta nu o voui crede. D-l Jaja e prea bine chibzuit și cu judecată deplină, și dacă n'ar fi știut în mod cert că frații de dincolo, unde d-sa s'a născut, unde a trăit mult timp, unde are rude, trăesc ca în sânul lui Avram, nu s'ar fi aventurat într'o aderare la politica d-lui Marghiloman, d-sa care veșnic a dus o politică filipească, de când a fost recunoscut ca cetățean.

Desigur aceasta e convingerea sinceră a d-sale.

Noi românii de aici, în atare caz, nu ne rămâne decât să dăm cu piciorul acelora ce vin să ne asurzească cu fel de fel de minciuni, cum că ungurii sunt răi—și că românii de dincolo sunt persecutați. Să le întoarcem spatele, și să nu mai ascultăm cântecelor și planului lor pe chestia națională».

În «*Ecoul Dobrogei*», care apare în Tulcea, (5 Iulie), cetim următoarele:

«Părintele Lucaci, agitatorul transilvănean, după ce a făcut atâta gălăgie în Transilvania, a trebuit să plece de acolo, a trebuit să plece neutru că-l cheamă popa Lucaci și nu s'a purtat bine în țara lui.

A găsit adăpost la noi. Ca și în Transilvania, ne face prea multă supărare, vrea să ne învețe minte, pe noi, ca și când noi n'am avea oameni cari să ne conducă.

La meetingul de Duminica trecută popa Lucaci cel ce pune fitiluri, a spălat putina și nu s'a mai văzut, a ajuns în aceeași zi la Buzău, iar complicii lui au avut să sufere, dușuri reci și masajii calde și puternice.

Cerem guvernului să ne scape de acești agitatori periculoși țării noastre».

Dacă nu ne-am teme că am fi expulzați din România, în care am căutat adăpost pentru aceste vremuri grele, am avea cuvinte foarte grele pentru accia, cari permit să se facă o astfel de educație națională pe pământul acestei țări atât de libere...

Spicuitor

EVREII ȘI IDEALUL NAȚIONAL

Primum următoarele rânduri din Galați:

Domnilor Redactori,

În No. 15 din 28 Iunie a. c. al revistei D-voastre, citesc cu dureroasă surprindere sub titlul: „Naționalismul evreilor noștri“, o notiță, pe care dacă „exagerând nițel“ ai putea s'o califici de insinuare criminală, acum mai mult de oricând, din pricina surescitărei generale a spiritelor, este „fără de exagerare“ o incriminare nedreaptă și foarte tristă.

Este și regretabilă, fiindcă în revista D-v. m'am bucurat a ceti pe lângă o tratare cu talent a cauzelor generoase și multă cugetare rectilină cu vederi altiere. —Nu puteți și nu trebuie să generalizați,—în chipul cum o faceți—și fără a avea posibilitatea unor dovezi cât de puțin concrete o crezare ca aceea emisă în zisa notiță că: „...nu se găsește nici un evreu în România care să împărtășească sentimentul general, aspirația de a cuceri Transilvania...“ când s'ar putea proba cu munificență contrariul că: „...Toți, dar absolut toți“ evreii pământeni „doresc vibrător: întregirea neamului Românesc...“

Nu vă este îngăduit D-voastră, care nu faceți demagogie ziaristică, nici acuma când Administrația sălășlu-este în Tipografia „Ramuri“ din Craiova, să lansați o atare acuzare, destul de gravă, din cauza unei confuzi-uni, pe care cei dintâi „evreii pământeni“ o regretă și o combat, confuzie ce se face de multe ori intenționat, între evreii supuși austriaci și cei născuți, crescuți, educați aci în țară și da! asimilați în totul cu populațiunea de baștină a acestei țări.

Dacă întâmplarea face ca—de pildă—cutare Director al unei Societăți Austriace sau Germane, ofițer poate în una din armatele acestor Puteri, căruia deci nu i se poate lua în nume de rău sentimentele sale filo-germane sau austriace, să fie de religie mozaică în loc de cea catolică sau protestantă; de ce ați trage, numai decât, con-

cluzia că toți evreii și mai ales „cei pământeni“ împărțesc „ipse facto“ aceleași sentimente?

De ce, mai ales, din cauza „lipsei de distincție“ să aibă de suferit tocmai cei mai puțini sau chiar de loc vinovați?

Statul s'a îngrijit cu legi împotriva streinilor de toate categoriile și măsurile vor privi pe toți, indiferent dacă streinii vor fi sau nu de religie mozaică; în schimb, „evreii români“ sub drapel își vor face—cu certitudine—la ceasul chemărei, datoria lor integrală dintr'un îndemn de profundă dragoste pentru patria lor: România.

Căci dacă numai puțini or fi aceia care le-au învățat din cărți, toți însă cunosc cuvintele pe care Socrate le-a adresat lui Criton: Patria este mai mult decât un tată, mai mult decât o mamă, patriei trebuie să-i dai ascultare și s'o aperi la nevoie, ori câte nedreptăți sau ori câte violențe ți-ar face...“

Sunt dar sigur, Domnilor Redactori, că veți socoti echitabil de a lua act de rândurile ce preced: făcând din spirit de bună credință, ce caracterizează Revista D-v. o rectificare adecuată, nobilă și cinstită.

Cu nelipsită admirație și adânc respect.

Al D-v. abonat

M. H. Vania

Un spirit de echitate ne-a obligat să publicăm această rectificare. Ea exprimă poate o onorabilă excepție. Autorul ei e cel dintâi evreu naționalist și antiaustriac pe care-l întâlnim, după miile de evrei filogermani și filoaustrici ce ne-au eșit în cale pretutindeni. Il sfătuim însă în propriul său interes, să nu încerce a face printre coreligionarii săi propagandă antifgermană: primirea ce i s'ar face i-ar dovedi că idealul național reclamă sacrificii prea grele.

„Tribuna“

CÂNTECE POPULARE DIN RĂSBOIU

Frunză verde grâu frumos
Rămâi Ardeal sănătos
Și tu sănătoasă Țară...
De-oi trăi te-oi vedea iară,
Iară dacă voi muri
Te-o vedea cine-o trăi,
Că pe min' m'or îngropă
In câmp în Galișiă,
La o tufă de stejar
Cu jele și cu amar.
In loc de tras clopetele
Dă Rusul cu tunurile
De răsună dealurile,
In loc de popă cefind
Or veni corbi croncănind.
De cântat cin' mi-o cântă?
Trâmbițaș cu trâmbița,
Ori dobaș cu doba 'n spate.
De trei ori toba va bate
Să fiu iertat de păcate..

Impărate, Impărate,
Pune pace, nu te bate,
Că te-or bate blestemele,
Blestemele, lacrimile,
Lacrimile maicilor
De dorul feciorilor.
Și te-or bate,
Impărate,
Lacrimile de orfani
Rămași pe uliși sărmani,
Că n'or ști cin' le-a fost tată...
Și-al lor chin o să te bată!

CRONICA

Politice.

Radu Roată... la Berlin.—Aflăm că d. Aurel C. Popovici a plecat la Berlin ca să obție dela împăratul Germaniei autonomia Transilvaniei. După cum auzim, noul Radu Roată, e sigur de succesul misiunii sale.

Cine serbează pe d. Petre Carp.—D. P. P. Carp a împlinit zilele acesteia vârsta de 78 de ani.

Aniversarea e serbată într'un prim articol din ziarul *Bukarester Tageblatt*. In cuvinte ditirambice ziarul german proslăvește pe bărbatul de stat român care stă „izolat“, „singur ca un uriaș între pilici, ca un far între talazurile furioase“ etc.

Lectura acestui articol ne-a umplut pe noi de melancolie. Petre Carp, ce ai păcătuțit împotriva neamului tău ca să te laude străinii?

Cât costă România?—Cine a aflat că suma totală ce s'a cheltuit până acuma cu opera de corupțiune anstro-germană în România se ridică la ridicola cifră de 37 de milioane. Mărturisim că simțim o rușine și umilire adâncă în fața acestei cifre. Numai atât să coste votul României în concertul european? De sigur, nemții oameni practici, și-au făcut socoteala bine: un război cu România i-ar costa infinit mai mult decât o pace... de aur.

Un cuvânt autorizat.—Sub titlul „Atitudinea guvernului și opinia publică“, ziarul „Viitorul“ publică în n-rul dela 9 Iulie a. c. un articol semnificativ, prin care caută să justifice neutralitatea României. Deși articolul apare într'un ziar cu caracter oficial, prin felul absolut greșit și confuz, în care e scris, nu credem că a putut fi inspirat de guvern, ori de vre-o persoană autorizată. Oamenii politici serioși, cum sunt și trebuie să fie acei cari conduc astăzi destinațiile românismlui, nici când au o atitudine greșită, nu pot să vorbească astfel:

„...In joc sunt interesele nu ale unei țări, ci ale unui neam care își afirmă cu energie rostul existenței sale. Astfel fiind, dacă guvernul ar face azi o declarațiune manifestând înclinarea spre una din cele două politici în cumpăna cărora stă, ar trebui să meargă imediat până la consecințele cele mai din urmă ale acestui act de guvern. Ori aceasta însemnând lămurirea unei atitudini, acțiunea oricare ar fi ea, ar fi evidentă pentru una sau alta din grupările beligerante“.

„Aceasta vor unii și așa nu se poate“...

Cu alte cuvinte România de-aceia trebuie să rămână neutră,—fiindcă nu se poate declara...

Unde-i fericitul Caragiale, să-și vadă eroii aceia...

Adevăruri cari dor.— D. Tache Ionescu ține să constate în mod public, printr'un articol publicat în *Acțiunea* dela 10 Iulie, serviciile pe care le aduce d. C. Mille cauzei naționale,—într'o vreme când cei mai mulți ziariști și cele mai multe din ziarele noastre s'au lăsat ademenite de banii lui Iuda, și s'au pus în serviciul intereselor străine, potrivnice nouă. Cu acest prilej d. Tache Ionescu înseamnă adevăruri, pe cât de reale, pe atât de dureroase :

„...Nu trebuie să uităm că lungile veacuri de opresiune umilitoare au lăsat în suflete un servilism guvernamental, care e unul din cusurile noastre cele mai triste.

Nu trebuie să uităm că lumea noastră conducătoare e legată prin atâtea rudenii și prietenii, în cât din toleranță nu mai cunoaștem pe cei buni.

Nu trebuie să uităm că la noi guvernul, prin ramificațiile sale atât de numeroase, deține în mână într'un mod sau altul, soarta aproape a tuturor.

Intr'un asemenea organism, ce alt frâu abuzurilor de putere, așa de naturale firei omenești, decât această presă de care vrei s'arăți că-ți bați joc, dar de care în fond toată lumea se teme? Suprimați presa, și cădem mai jos decât satrapiile din Orient, pentru că un pseudo-constituționalism ar continua să îndemne la un abject asiaticism“.

„...Noi am văzut, noi vedem opera corupțiunii urcându-se ca fluxul în jurul nostru și vestejind unul câte unul organismele slabe cari nu lipsesc în nici-o societate omenească.

La începutul războiului corupțiunea se făcea în proporții mici. Cei 20.000 lei cu cari Austriacii au încercat să cumpere pe Fermo dela «Universul», dela acest ziar popular care, atunci, era de partea naționalistă, acești bani pe cari eu l-am sfătuit pe Fermo să-i primească ca să prinză pe corupători în cursă, și a căror arvună—10,000 lei—au fost înapoiți în fața mea agentului de corupțiune, se părea atunci lucru mare. E o picătură în mare în raport cu ce s'a întâmplat d'atunci.

Mai târziu, pe iarnă, țifrele sporiră. Unul din prietenii mei din provincie—m'a făcut să-i promit că nu-l voi numi—un om de onorabilitate încercată, n'a primit oare vizita unui vechi prieten al tatălui său, un străin care-i făcea injuria să-i ofere 200,000 lei, numai ca să părăsească partidul conservator-democrat și să treacă la...

Și în comparație cu ce se face acum, toate acestea nu sunt decât jucării de copii.

Nici odată nici o țară, dar nici odată, n'a fost supusă unei tentative mai monstruoase, mai hidoase, mai nerușinate de corupțiune în masă, de corupțiune generală, decât România, Armata spionilor, legiunea corupătorilor este imensă; resursele sale sunt nesecabile..."

Cum sunt duși Românii la moarte.—Un ziar ungurese are următoarele cuvinte de... „laudă“ la adresa soldaților cari alcătuieste regimentele 23 și 24 dela Sibiu și Făgăraș, plăcută să opere țara ungurească împotriva Rușilor:

„O luptă splendidă au dat acești soldați dincolo de Struj (Galiția). Cele două regimente de honvezi, n-rul 23 și 24, au atacat liniile rusești, Rușii erau pe marginea unei păduri. Înaintea lor curgea un râu de un metru și jumătate adâncime și 8 metri lățime. Peste acest râu au dat asalt regimentele 23 și 24. Asaltul a reușit și bravii honvezi au ocupat pozițiunile rusești... *Mai interesant este că cea mai mare parte a acestor soldați au fost formațiuni nouă, batalioane de marș sosite de curând de-acasă, soldații dintre cari nici unul nu fusese încă în foc.*

Regimentele aceste două, alcătuite aproape exclusiv din Români, (numai ofițerii sunt streini ea, rămânând în urmă, să le poată striga Românilor: „Elöre“, „Înainte!“) dela începutul lui Mai au fost necontenit în foc și, decimate de 4 ori, de 4 ori au fost complete cu noi soldați români aduși de-acasă, ea să devie tot mai mult o realitate erudă amenințarea: „România va avea Ardealul, dar îl va avea fără Români ardeleni“.

Cum seriu Nemții din București.—Ziarul nemțese „Bukarester Tageblatt“, vorbind despre adunarea „Acțiunii naționale“ din sala „Dacia“ și apelul adresat cetățenilor, scrie între altele:

„Ceeace le lipsește agitatorilor în ce privește convingerea și puterea convingătoare o suplinese, cu prisos, prin nemăsurata violență a limbii și prin insulte... O pildă elastică a prozei lor este apelul ce-l adresează cetățenilor Capitalei să iee parte la întrunirea din sala „Dacia“. Toate minciunile stupide și odioase cari au fost cândva și undeva debitate împotriva Germaniei și a poporului german, aci sunt repeșite și diluate. Dar în ciuda violenței tiradelor, lucrului acestuia de cârpaciu îi lipsește căldura și avântul E o flecărie rece, speculativă, condamnată dintru început să n'aibă nici un efect“.

Așa s'a scris în Capitala Țării românești, în ziua de 28 iunie 1915...

O nouă citadelă ungurească în Capitală. — În zilele din urmă s'a sfințit, în prezența monseignorului R. Netzhamer, o nouă capelă ungurească în București. Nu ne putem plânge, deci, că în România nu s'ar realiza progrese însemnate, an de an...

D. G. Diamandi și chemarea artistului. — Un grav conflict s'a declarat între d. G. Diamandi directorul general al teatrelor și d-șoara M. Ventura, celebra noastră artistă. Incidentul trebuie să fie relevat pentru a ilustra personalitatea atât de complexă a d-ului Diamandi, neliniștitul și impetuosul partizan de ieri al războiului și cumintele director de teatru de astăzi.

Cum se știe, d. Diamandi eră pe cale să câștige pentru prima noastră scenă pe d-șoara Ventura, dar când să se iscălească contractul, d-lui Diamandi i-a venit o idee salvătoare, și în consecință a poflit pe d-șoara Ventura să refuze a-și da concursul la festivalul artistic și... național, pe care-l pregătesc la Arenele Romane, artiștii De Max, O. Goga, Enescu. D-șoara Ventura a preferat, firește, să strice contractul cu Teatrul Național, decât să nu joace alături de iluștrii săi tovarăș de artă și de ideal. Cazul a ajuns să fie desbătut prin ziare, și acum d. Diamandi încearcă să se explice printr'o scrisoare adresată ziarului *Viitorul*, care poate servi ca un document al vremurilor noastre, și pe care o reproducem și noi, fără alt comentariu :

Domnule Director,

„Adevărul” susține că d-ra Ventura n'a iscălit contractul cu Teatrul Național, întru cât îi refuzam dreptul să joace la Arene. Am așteptat ca amabila artistă să desmintă această știre. Iată adevărul : conform legei nici un actor nu poate juca pe o scenă streină decât cu consimțământul expres al Direcției. Această clauză e stipulată de altfel în chip general în toate contractele. D-ra Ventura refuzând să o primească, contractul nu s'a încheiat. De asemenea nu se poate juca nici o piesă din repertoriul Teatrului Național fără autorizația Direcțiunii.

Acesta e strictul adevăr.

Priniși, vă rog, Domnule Director, distinsele mele salutări.

G. Diamandi

CASĂ FONDATĂ IN 1866

FURNIZORUL CURȚEI REGALE

EXPLOATĂRI PROPRII de PĂDURI de STEJAR și BRAD

MARE DEPOZIT DE CHEREȘTEA ȘI FIERARIE

ȘI PRIMA FABRICĂ ROMANEASCĂ PENTRU
INDUSTRIA LEMNULUI

GHEORGHE BARBULESCU
(PLOEȘTI)

CENTRALA:

CALEA CAMPINEI No. 64

FABRICA:

CALEA OILOR No. 114-118

FILIALA: VIA STELA, VALEA-CĂLUGĂREASCĂ

Ralon special pentru Mobile și Tâmplărie in orice stil și de comandă

PARCHETE SPECIALE DE STEJAR

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gh. Ionescu & S. Rădulescu

Fost VASILE GHEORGHIU & C-nie

PLOEȘTI

MAGAZIN DE PIELARIE

FABRICA DE TABACARIE

și

EXPLOATARI DE PADURI

LEMNE DE FOC SI DE CONSTRUCTIE

COLABORATORI:

Zaharia Bârsan, Sever Bocu, Dr. C. Bucșan, D. N. Ciotori, Iuliu Enescu, Aurel Esca, I. Al-George, Ion Moța, Em. Panaitescu, Gh. Popp, Virgil Al. Popescu, N. I. Rusu, Iosif Schiopul, Dr. O. Ghibu, Gh. Stoica, I. U. Soricu, Oct. C. Tăslăuanu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Toate cererile de abonament, schimbările de adrese, reclamații asupra numerilor neprimite, plata abonamentelor se vor face la Administrația revistei: Craiova, Tipografia „Ramuri“, Str. Liceului No. 5.

ABONAMENTUL:

1 an — 10 lei

|

6 luni — 5 lei